

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
_____ 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ
ТЕХНОЛОГІЇ В МЕДІА: ФАКТЧЕКІНГ**

для студентів

Спеціальності: 061 Журналістика
Рівня вищої освіти: першого (бакалаврського)
Освітньої програми: 061.00.01 Журналістика

Київський столичний університет
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307985
Програма № 3005/26
Начальник відділу моніторингу якості освіти
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
«26» 2026 р.

Київ – 2026

Розробники: Костянтин БАКАЄВИЧ, викладач кафедри журналістики та нових медіа

Викладач: Костянтин БАКАЄВИЧ, викладач кафедри журналістики та нових медіа

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні журналістики та нових медіа

Протокол від 24.02.2025 року № 8

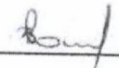
Завідувач кафедри Інґа ПОГРЕБНЯК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Журналістика»

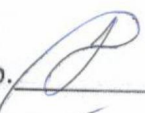
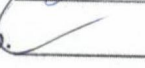
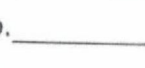
24.02 2025 року № 8

Гарант освітньо-професійної програми Андрій БОРЕЦЬ

Робочу програму перевірено

Заступник декана Факультету журналістики Вікторія СОШИНСЬКА

Пролонговано:

на 2025/2026 н.р. (Погребняк), "20" 01 2026 р., протокол № 6
на 20___/20___ н.р. (____), " " 20___ р., протокол № ___
на 20___/20___ н.р. (____), " " 20___ р., протокол № ___
на 20___/20___ н.р. (____), " " 20___ р., протокол № ___

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60	2/60
Курс	3	3
Семестр	6	6
Кількість змістових модулів з розподілом	2	
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60
Аудиторні	28	8
Модульний контроль	4	
Самостійна робота	28	52
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни "Фактчекінг" – сформувати у студентів теоретичні знання та практичні навички з перевірки інформації, виявлення маніпуляцій, фальсифікацій і дезінформації, а також розвитку критичного мислення для ефективної роботи з медіаконтентом.

Основні завдання курсу включають:

- Ознайомлення з методологією фактчекінгу та його ключовими принципами.
- Аналіз джерел інформації, їх надійності та достовірності.

- Використання цифрових інструментів та технологій для виявлення фейків.
- Розвиток навичок роботи з відкритими даними (OSINT).
- Опанування методів боротьби з маніпулятивними техніками у медіапросторі.
- Практичне застосування знань у журналістиці, аналітиці та комунікаціях.

3. Результати навчання за дисципліною

Дисципліна спрямована на формування у студентів таких **загальних та фахових (професійних) програмних компетентностей** освітньої програми підготовки бакалаврів спеціальності 061 Журналістика:

ЗК8. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.

ФК9. Здатність до створення професійної психологічної безпеки, володіння технологіями цифрової безпеки; володіння навичками роботи журналіста в екстремальних умовах, уміння застосовувати критичне мислення і технології медіа-аналізу в умовах інформаційних війн.

ПРН3. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.

ПРН6. Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків;

ПРН8. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань;

ПРН9. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників, громадянського суспільства;

ПРН10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.

ПРН12. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою;

ПРН15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення;

ПРН17. Розміщувати оперативну інформацію та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план для денної форми навчання

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Лабораторних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
6 семестр								
Змістовий модуль І. Фактчекінг у роботі сучасного журналіста								
1.1	Тема 1. Фактчекінг: основні поняття. Стандарти та етичні засади журналістської діяльності. Етичні дилеми під час війни.	8	4	4			4	
1.2	Тема 2. Структура побудови фактчек-розслідування. Робота з державними реєстрами	8	2	2			6	
1.3	Тема 3. Фактчек: концепт, вердикт, форма	12	8			8	4	
	Модульна контрольна робота	2						2
	Разом за змістовим модулем 1	30	14	6		8	14	2
Змістовий модуль ІІ. Інформаційні продукти фактчекінгу								
2.1	Тема 4. Фактчек: фото, відео та джерела даних. Інтерв'ю, пов'язані з викриттям воєнних злочинів: свідки, очевидці, потерпілі, окупанти.	8	4	4			4	

2.2	Тема 5. ЗМІ та експерти: кому довіряти і як обрати	6	2			2	4	
-----	--	---	---	--	--	---	---	--

	професіоналів							
2.3	Тема 6. Дотримання етичних стандартів під час проведення розслідування та фактчекінг отриманої інформації	6	4			4	2	
2.4	Тема 7. Систематизація доказів тез. Презентація фактчек-проєкту. Засоби сторітелінгу для різних платформ	8	4			4	4	
	Модульна контрольна робота	2						2
	Разом за змістовим модулем 2	30	14	4		10	14	2
	Залік							
	Разом за навчальним планом	60	28	10		18	28	4

4.2. Тематичний план для заочної форми навчання

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Лабораторних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
6 семестр								
Змістовий модуль І. Фактчекінг у роботі сучасного журналіста								
1.1	Тема 1. Фактчекінг: основні поняття. Робота з державними реєстрами	16	2	2			14	
1.2	Тема 2. Фактчек: концепт, вердикт, форма	14	2			2	12	
	Разом за змістовим модулем 1	30	4	2		2	26	
Змістовий модуль ІІ. Створення фактчекінгових розслідувань								
2.1	Тема 4. Об'єкти дослідження фактчеку	10	2	2			8	
2.2	Тема 5. Особливості верифікації контенту	10	2			2	8	
2.3	Тема 6. Робота з джерелами даних. Систематизація доказів тез	10					10	
	Разом за змістовим модулем 2	30	4	2		2	26	
	Залік							
	Разом за навчальним планом	60	8	4		4	52	

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль І.

ФАКТЧЕКІНГ У РОБОТІ СУЧАСНОГО ЖУРНАЛІСТА

Лекція 1.1 Фактчекінг: основні поняття. Стандарти та етичні засади журналістської діяльності. Етичні дилеми під час війни. (4 год)

Передумови виникнення фактчекінгу. Поняття і методологія фактчеку. Фактчек як трендове дослідження. Загрози викривлення фактів та надання неточної інформації. Саморегуляція медіа. Дезінформація, маніпуляція та фейків в продукті ЗМІ.

Лекція 1.2 Структура побудови фактчек-розслідування (2 год)

Швидкість і достовірність – критерії подання інформації ЗМІ. Вердикти фактчекінгу. Різновиди фактчеку за змістом, спрямованістю, формою. Пошук та аналіз інформації про бізнес у державних реєстрах: Єдиний державний реєстр юридичних осіб, ФОП та громадських формувань, Єдиний реєстр громадських формувань та реєстр громадських об'єднань; SMIDA; Укрпатент. Пошук та аналіз офіційної інформації про публічні кошти: Prozorro; Є-data; Prozorro.Продажі; SETAM; звіти Рахункової палати; Приватизація в Україні; витрати на купівлю вторинної нерухомості тощо.

Лабораторне заняття 1. Фактчек: концепт, вердикт, форма (8 год)

OSINT: інструменти роботи з інформацією в Facebook (включно з бібліотекою реклами Meta), Instagram та Telegram; "пробивони"; пошук схожих людей; робота із зображеннями та геолокацією.

Змістовий модуль II.

Створення фактчекінгових розслідувань

Лекція 2.1 Об'єкти дослідження фактчеку (4 год)

Публічна заява як основний об'єкт дослідження. Побудова доказової бази фактчек-дослідження. Перевірка контенту, зображень, відео. Побудова процесу верифікації. Інтерв'ю, пов'язані з викриттям воєнних злочинів: свідки, очевидці, потерпілі, окупанти.

Лабораторне заняття 2. Особливості верифікації контенту (2 год)

Фактчекінг та допублікаційна юридична експертиза. Цифрова безпека.

Лабораторне заняття 3. Робота з джерелами даних (4 год)

Пошук та аналіз офіційної інформації про людину: як "розкрити" закриті е-декларації; повістки та розшук; реєстри адвокатів, нотаріусів, приватних виконавців; Автоматизована система виконавчих проваджень та Реєстр боржників. Реєстр корупціонерів.

Лабораторне заняття 4. Систематизація доказів тез (4 год)

Сторітелінг текстових розслідувань та новин. Основи SEO.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	2	2
Відвідування семінарських занять					
Відвідування на лабораторному занятті	1	4	4	5	5
Робота на семінарському занятті					
Робота на практичному занятті					
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	4	40	5	50
Виконання завдань для самостійної роботи	5	7	35	7	35
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ					
<i>Разом</i>			107		117
Максимальна кількість балів	224				
Залік					
Розрахунок коефіцієнта	Розрахунок: $224 : 100 = 2,24$ Студент набрав: 205 балів Оцінка: $205 : 2,24 = 92$ бали				

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль І.

ФАКТЧЕКІНГ У РОБОТІ СУЧАСНОГО ЖУРНАЛІСТА

1.1. Дайте визначення понять: брехня, верифікація, маніпуляція, медіаграмотність, фактчек, фейк (4 год.).

Проаналізуйте портали, що спеціалізуються на фактчеку в Україні: «VoxUkraine» – більше, ніж аналітика про Україну – розвиває перший фактчекінговий проект в Україні VoxCheck, який виявляє брехню і маніпуляції в заявах політиків. Організація наголошує на тому, що є некомерційною і фінансується за рахунок благодійних внесків сотень людей, а також грантів донорських організацій, «Stopfake.org» – боротьба з неправдивою інформацією про події в Україні – основна діяльність направлена на боротьбу з антиукраїнською пропагандою, заявами і фактами, спрямованими на дискредитацію України, «Без брехні» – фактчек політичної риторики – аналітична платформа, фахівці якої, крім того, що аналізують заяви українських політиків та можновладців за класичною методикою фактчек, розробляють нові підходи і формати фактчеку, здійснюють аналітичну діяльність у цьому напрямку, просувають фактчек у регіони країни шляхом проведення тренінгів.

1.2. Оберіть одну з опублікованих у ЗМІ тез політика і проаналізуйте її за структурою експерта фактчекінгового ресурсу «StopFake» Олексія Набожняка (6 год.):

1. Обрати матеріал і виділити з нього твердження, що потребують перевірки, обрати якомога оперативніший та якісніший спосіб перевірки;

2. Пошукати в авторитетних джерелах інформації підтвердження, що допоможуть класифікувати повідомлення як правдиве, неправдиве, оманливе або таке, що не можна перевірити;

3. Відібраний і проаналізований факт супроводжується коментарем, у якому аргументується вибір перевірки саме цього факту та її результат;

4. Експерт перевіряє коментар – якість і надійність джерела, відповідність класифікації;

5. Якщо коментар проходить перевірку, здійснюється перехресний фактчекінг (фінальна перевірка на внутрішню логіку); якщо ні – дослідник виправляє коментар, враховуючи зауваження експерта;

6. Залучення зовнішнього експерта, який, якщо це потрібно, оцінює текст;
7. Публікація перевірених даних. Публікуючи їх, варто посылатись на джерела перевірки та експертів.

1.3. Складіть власний чек-лист інструментів фактчекінгу (4 год.).

Змістовий модуль II.

Створення фактчекінгових розслідувань

- 2.1. Із запропонованого переліку оберіть джерела для фактчеку (4 год.):
1. Міжнародна громадська організація «Червоний Хрест»
 2. ООН
 3. Держстат Німеччини
 4. Постанова Сейму Польщі
 5. Рішення сільської ради села Петрівці
 6. Промова Генерального секретаря НАТО
 7. Звіт НКРЄКП (Нацкомісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг)
 8. Протокол поліції про накладання штрафу
 9. Реєстр судових рішень
 10. Список учасників зборів активу Громадської організації
 11. Нотаріальна довідка
 12. Інтерв'ю заступника міністра вугільної промисловості
 13. Постанова Верховної Ради
 14. Виступ Президента України на засіданні РНБО
 15. Публікація на сайті «Українська правда»
 16. Стенограма засідання Кабінету міністрів України
 17. Чек про надання інформаційних послуг ТОВ «Електрон»
 18. Акт закупівлі-продажу електродвигунів ПАО «Завод «Богдан»»
 19. Повідомлення у Twitter акаунті президента США Трампа
 20. Податкова декларація депутата Гончаренко
 21. Бюджет міністерства аграрної політики Республіки Монголія

2.2. Вивчіть особливості фактчекінгу (4 год.):

Фактчек не шукає цілеспрямовано брехню/маніпуляції і т.д., а шляхом дослідження фактів, встановлює їх достовірність чи хибність.

Відтворює та демонструє дійсну картину подій, явищ.

Кожному повідомленню/заяві, яка перевірена, встановлюється вердикт – правда, неправда, маніпуляція та інші.

Фактчек не вказує, що «об'єкт перевірки» брехун/маніпулятор, а констатує, що його повідомлення є правдивим/неправдивим і т.д.

2.3. Проаналізуйте правила оптимізації роботи з інформацією (за О. Гороховським) (2 год.):

Проблема	Рекомендоване рішення
Ресурси державних офіційних органів	Державні статистичні (Держстат та ін.). Державні бюджетні документи. Законодавчі — Конституція, кодекси. Будь-які відкриті реєстри.
Влада	Бази НБУ, Казначейства, фіскальних органів. Ресурси профільних міністерств, фондів. Державні регіональні профільні ресурси.
Ресурси офіційних міжнародних структур, офіційні ресурси інших країн	ООН, ВООЗ, Інтерпол, ОБСЕ, НАТО... Фінансові — Світовий банк, МВФ, ЄБРР... Держстати інших країн. Бюджетні та законодавчі ресурси інших країн.

	Профільні міністерства та фонди інших країн.
Міжнародні визнані недержавні спеціалізовані ресурси	Аналітичні, рейтингові (Transparency International ...). Міжнародні НГО (Червоний Хрест/ Напівмісяць, ФІФА...). Визнані професійні видання (The Economist...). Бібліотеки, наукові інститут (Бодліанська бібліотека в Оксфорді...).
Запити в державні та міжнародні установи	Друковані, електронні.
Експертні заключення	Якщо експерт посиляється на фахове, визнане джерело. При неможливості отримати дані з джерела самотійно. Як другорядний аргумент доказової бази. В окремих форматах фактчекінгу

2.4. Проаналізуйте тези публічних осіб за такими вердиктами (4 год.):

ПРАВДА

- наведені спікером факти та документальні дані, причинно-наслідкові зв'язки, динаміка та перебіг подій/явищ відповідають дійсності;
- присутня чітка логіка у використанні аргументації;
- спікер демонструє високий рівень обізнаності по темі заяви.

МАНІПУЛЯЦІЯ

- наведені спікером факти та документальні дані відповідають дійсності, але побудова причинно-наслідкових зв'язків між ними – викривлена/спотворена/умовна/надумана;
- наведені спікером факти та документальні дані, які відповідають дійсності, чергуються із викривленими/хибними/надуманими/неправдивими;
- обізнаність спікера у темі заяви може бути як поверхнева/умовна, так і глибока (що якраз і дозволяє здійснювати фактичні маніпуляції).

ФАКТИЧНА ПОМИЛКА

- наведені спікером факти та документальні дані, причинно-наслідкові зв'язки, динаміка та перебіг подій/явищ у цілому відповідають дійсності, але містять незначні відхилення/похибки/неточності, які не спотворюють загальну картину;
- логіка викладення задовільна – присутня непослідовність у використанні аргументів.

НЕПРАВДА

- наведені спікером факти та документальні дані, причинно-наслідкові зв'язки, динаміка та перебіг подій/явищ НЕ відповідають дійсності – містять викривлення/грубі помилки/вигадані елементи
- логіка аргументації спотворена – відсутня послідовність викладення, або вона є штучною;
- для надання аргументам тези ваги, присутні посилання на фахові джерела (які можуть не мати відношення до теми заяви або взагалі не існувати) а також (частково) на дійсні факти/документальні дані;
- обізнаність спікера в темі заяви може бути як поверхнева/умовна, так і глибока (що дозволяє надавати викривленим аргументам ваги).

Критерії оцінювання самостійної роботи

Кожна самостійна робота оцінюється у 5 балів. Максимальне розкриття питання та виконання практичних завдань гарантує студентові отримання

високої оцінки, що пізніше буде врахована у загальний рейтинг під час складання навчальної дисципліни на сесії.

Критерії оцінювання відповіді:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової

відповіді.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульна контрольна робота проводиться після вивчення певного змістового модуля. Оцінюється за виконання завдань у формі, зазначеній викладачем у робочій програмі. Кількість модульних контрольних робіт з навчальної дисципліни – 2 (по 2 год.), виконання кожної роботи є обов'язковим.

ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Змістовий модуль І.

ФАКТЧЕКІНГ У РОБОТІ СУЧАСНОГО ЖУРНАЛІСТА (2 год.).

Прочитайте три новини від трьох українських джерел – «Бабель», «Суспільне», Офіс Генерального прокурора – та знайдіть розбіжності у новинах:

- 1) <https://archive.is/9Onwx#selection-1163.2-1163.85>
- 2) <https://archive.is/GNRWW#selection-281.0-281.132>
- 3) <https://archive.ph/fkpEm>

Знайдіть вирок у справі, якого стосуються ці новини.

Порівняйте розбіжності з вироком, зокрема:

- 1) Який на момент публікації інформації мали юридичний статус Приходько, Петровці та Кривошея?

- 2) Скількох людей (і кого) виправдав суд?
- 3) Яка назва у суду, в якому оголосили вирок?
- 4) На що суд змінив строк позбавлення волі Володимиру Петровцю - на іспитовий, випробувальний чи умовний строк / термін?
- 5) Чи правильним є речення: "Загальний термін ув'язнення вираховують за найтяжчим злочином, тому Приходько проведе за ґратами 4 роки"?
- 6) Кому і скільки Приходько зобов'язаний виплатити як потерпілим?

Змістовий модуль II.

Створення фактчекінгових розслідувань

Тестування на електронному навчанні по темах другого змістового модуля (2 год.).

Питання з теми "Створення фактчекінгових розслідувань":

Теоретичні питання:

1. Що таке фактчекінгове розслідування і чим воно відрізняється від звичайного журналістського розслідування?
2. Які етапи включає процес створення фактчекінгового розслідування?
3. Які основні методи перевірки інформації застосовуються у фактчекінгу?
4. Які принципи журналістської етики необхідно дотримуватися під час фактчекінгових розслідувань?
5. Як визначити надійність джерела інформації при проведенні розслідування?
6. Які ключові елементи містить структура фактчекінгового матеріалу?
7. У чому полягає різниця між дезінформацією та маніпуляцією у ЗМІ?
8. Яку роль відіграє критичне мислення у проведенні фактчекінгових розслідувань?
9. Які міжнародні організації займаються фактчекінгом і як вони працюють?
10. Як уникнути упередженості при перевірці фактів?

Практичні питання:

11. Як провести зворотний пошук зображення і для чого це потрібно у фактчекінгу?
12. Які інструменти можна використати для перевірки відеоконтенту на автентичність?
13. Як перевірити дату створення веб-сторінки та чи була вона змінена?
14. Які алгоритми використовуються для перевірки достовірності цитат?
15. Як розпізнати маніпулятивний заголовок новини?
16. Як за допомогою OSINT-інструментів знайти першоджерело інформації?
17. Які платформи та сервіси можна використовувати для перевірки фактів у соціальних мережах?
18. Як визначити, чи є відео змонтованим або вирваним із контексту?
19. Які способи маніпуляції використовують медіа для введення аудиторії в оману?
20. Як аналізувати офіційні документи та звіти у процесі розслідування?

Аналітичні питання:

21. Які ризики можуть виникнути під час публікації фактчекінгового розслідування?
22. Чому важливо використовувати кілька незалежних джерел під час перевірки фактів?
23. Як оцінити вплив фактчекінгового розслідування на громадську думку?
24. Як захистити свої дані та джерела під час проведення розслідування?
25. Чому фактчекінгові розслідування є важливими для боротьби з фейковими новинами?

6.4. Визнання результатів неформальної освіти.

Результати навчання, здобуті в межах онлайн-курсу «Very Verified» (Дія.Освіта) (0,2 кредити ECTS), можуть бути визнані як результати опанування тем 1–3 змістового модуля I за умови подання сертифіката та виконання письмового рефлексивно-аналітичного завдання. У такому випадку результати враховуються в межах модульної контрольної роботи №2.

Оцінювання результатів неформальної освіти:

- підтвердження успішного завершення онлайн-курсу (сертифікат) — до 15 балів;
- письмовий аналітичний звіт щодо набутих знань і навичок фактчекінгу та медіаграмотності — до 10 балів.

6.5. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Фактчекінг» оцінюються за єдиною кредитно-трансферною системою, в основу якої покладено принцип коопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально–методичної карти, де зазначено види контролю й принципи їх оцінювання.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, складання модульних контрольних робіт та інших видів контролю.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально–дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Форма проведення: **залік**

Критерії оцінювання:

За загальним показником суми балів зароблених студентом протягом семестру поділеної на коефіцієнт – 2,24.

6.6. Орієнтовний перелік питань до заліку.

1. Визначіть тип вердикту: наведені спікером факти та документальні дані, причинно-наслідкові зв'язки, динаміка та перебіг подій/явищ відповідають дійсності?
2. Які теми зазвичай піднімають у фактчек-дослідженні?
3. Визначіть, що перевіряє фактчек.
4. У яких джерелах можна перевіряти інформацію про людей?
5. Джерела для пошуку інформації про майно.
6. Джерела інформації за ступенем доступності й достовірності даних.
7. Ключові етапи проведення фактчек-дослідження.
8. Структура матеріалу у форматі фактчеку.
9. Типи вердиктів.
10. Різновиди фактчеку за формою.
11. Визначіть тип вердикту: наведені спікером факти та документальні дані, причинно-наслідкові зв'язки, динаміка та перебіг подій/явищ у цілому

відповідають дійсності, але містять незначні відхилення/похибки/неточності, які не спотворюють загальну картину?

12. Публічна заява як основний об'єкт дослідження.
13. Причини поширення маніпуляцій.
14. Побудова доказової бази.
15. Джерела верифікації даних.
16. Міжнародні ресурси для верифікації даних.
17. Ознаки неправдивості інформації та маніпуляції фактами.
18. Охарактеризуйте поняття фейку.
19. Ознаки достовірної інформації.
20. Ефективні способи фіксації дезінформації від The New York Times.

1.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
A	100-90
B	82-89
C	75-81
D	69-74
E	60-68
Fx	35-59
F	1-34

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV
Модулі	Змістовий модуль I							Змістовий модуль II						
Назва модуля	ФАКТЧЕКІНГ У РОБОТІ СУЧАСНОГО ЖУРНАЛІСТА							СТВОРЕННЯ ФАКТЧЕКІНГОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ						
Кількість балів за модуль	107 б.							117 б.						
Лекції	відвідування - 3 б.							відвідування - 2 б.						
Теми лекцій	Фактчекінг: основні поняття – 2 б.			Структура побудови фактчек-розслідування – 1 б.				Об’єкти дослідження фактчеку – 2 б.						
Лабораторні заняття	Фактчек: концепт, вердикт, форма - 4+40 б.							Особливості верифікації контенту – 1+10 б.		Робота з джерелами даних – 2+20 б.		Систематизація доказів тез – 2+20 б.		
Самостійна робота	5x7=35 б.							5x7=35 б.						
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 – 25 б.							Модульна контрольна робота 2 – 25 б.						

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бабак А. Розквіт фактчекінгу у світі: огляд найцікавіших проєктів. Детектор медіа.
URL: http://ms.detector.media/web/online_media/rozkvit_faktchekingu_u_s_viti_oglyad_na_ysikavishikh_proektiv (дата звернення: 05.06.2024).
2. Вардл К. Перевірка контенту, отриманого від читачів / Клер Вардл // Посібник з Верифікації / Крейг Сільверман. Європейський центр журналістики, 2014. – 128 с.
3. Гороховський О. М. Фактчек як тренд розслідувань: можливості та перспективи : практичний посібник. Дніпро : ЛІРА, 2017. 133 с.
4. Гороховський О. Фактчек як тренд розслідувань: можливості та перспективи: практичний посібник / О. Гороховський. – Дніпро: ЛІРА, 2017. – 133 с.
5. Ейсмунт В. Інструменти фактчекінгу: як професійно відрізнити брехню від правди. Інститут масової інформації.
URL: <http://imi.org.ua/articles/instrumenti-faktchekingu-yakprofesiyno-vidriznyatibrehnyu-vid-pravdi/> (дата звернення: 02.06.2024).
6. Іванов В. Ф. Вимоги до роботи з фактами та джерелами інформації в мас-медіа // Інформаційне суспільство. – Вип. 22. – 2015. – С. 17–20.
7. Інструменти фактчекінгу: як професійно відрізнити брехню від правди [Електронний ресурс]. 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://imi.org.ua/articles/instrumenti-faktchekingu-yak-profesiyno-vidriznyati-brehnyu-vid-pravdi/>
8. Одаренко С. Як розпізнати порожні обіцянки в політичній рекламі. Детектор медіа. 02.08.2017.
URL: http://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/yak_rozpiznati_porozhni_obitsyanki_v_politichniy_reklami (дата звернення: 04.06.2024).

9. Посібник з верифікації. Центр Європейської Журналістики; Асоціація Видавців (УАВПП). 2014.
URL: https://verificationhandbook.com/book_ua (дата звернення: 06.06.2024).
10. Посібник з журналістських розслідувань. Теорія та практика / Б. Бель, О. Бурмагін, Т. Патора, О. Хоменок. Київ: Друкарня Бізнесполіграф, 2013. – 190 с.
11. Почепцов Г. Фейк. Технології спотворення реальності / Г. Почепцов. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. – 175 с.
12. Рябічев В. Л. Верифікація контенту в соціальних медіа // Актуальні питання масової комунікації. – №18. – 2015. – С. 44–61.
13. Сісіна Л. Традиційні та інноваційні ресурси для верифікації інформації та їх використання в роботі інформаційно-аналітичних підрозділів бібліо-тек // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Вип. 46. – 2017. – С. 387–409.
14. Слово і діло. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Слово_і_Діло (дата звернення: 04.05.2024).
15. Шкарпова О. Досвід інших: головний фактчек планети. Як перевіряють висловлювання Трампа і Клінтон. Детектор медіа. 19.10.2016.
URL: <http://detector.media/>
16. Google перевіряє новини на достовірність по всьому світу. Детектор медіа. 07.04.2017. URL: http://ms.detector.media/web/IT_companies/google_pereviryaie_novini_na_dostovirnist_po_vsomu_svitu (дата звернення: 05.06.2024)
17. withoutsection /article /119841/2016-10-19-dosvid-inshikhgolovnii-faktchek-planeti-yak-pereviryaayutvislovlyuvannya-trampa-i-klinton (дата звернення: 05.06.2024).

Допоміжна література

1. Stopfake.org [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.stopfake.org/>
2. VoxCheck [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://voxukraine.org/ru/authors-ru/>
3. Без Брехні [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://bez-brehni.com>
4. Блек К. 16 правил журналістського розслідування від експерта Лондонського Бюро розслідувальної журналістики // MediaSapiens. – 15.04.2016. — Режим доступу : http://osvita.media-sapiens.ua/ethics/standards/16_pravil_zhurnalistskogo_rozsliduvannya_vid_eksperta_londonskogo_byuro_rozsliduvalnoi_zhurnalistiki. – Дата доступу: 21.01.2018.
5. Брехня-2018. Як кандидати в президенти та лідери партій брехали та маніпулювали у передвиборчий рік. Рейтинг маніпуляторів та брехунів VoxCheck [Електронний ресурс]. 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://voxukraine.org/longreads/lie-2018/index.html>.
6. Яценко Л. Інформаційно-аналітична діяльність : конспект лекцій. – Одеса: ОНПУ, 2014. – Режим доступу : http://opu.ua/upload/files/hsf/dsia/KL_IAD.pdf. – Дата доступу: 21.01.2018.

Інтернет-джерела та фільми

1. Фільм “Вся президентська рать”, 1976.
2. Фільм “Ніксон”, 1995;
3. Фільм “Фрост проти Ніксона”, 2008;
4. фільм “Вотергейт: Падіння Білого дому”, 2017;
5. фільм “Секретне досьє”, 2017;
6. Серіал “Сантехніки Білого Дому”, 2023;
7. Архів статей про Уотергейт: <https://www.washingtonpost.com/watergate-50th-anniversary/>

8. Документальний фільм “[Вбивство Павла](#)”, 2017;
9. Документальний фільм “[Ньюзрум Межигір'я: Історія YanukovychLeaks](#)” (2014) та інформація про [YanukovychLeaks](#);
10. Матеріал “[Офшори державного рівня](#)” (2016) та інформація про [Panama Papers](#);
11. Серія матеріалів “Андрій Ющенко, син Бога?” ([у 5 частинах на сайті УП](#)), 2005;
12. Книга Сергія Лещенка “Американська сага Павла Лазаренка” ([у 12 частинах на сайті УП](#)), 2012;
13. Матеріал “[Operators of cargo terminal raise questions](#)” / матеріал українською мовою “[Прощай, зброє](#)”, 2013;
14. Матеріал “[Американська сага Дмитра Фірташа](#)”, 2014;
15. Спецрепортаж “[Шведська сім'я](#)”, 2015;
16. Документальний фільм “[From Russia With Cash](#)”, 2015;
17. Матеріали “[Трафальгарська битва](#)” (2017), “[Розкішна лондонська квартира бідного українського мера](#)” (2018), “[Таємні квартири одеської мафії у Лондоні](#)” (2018), “[Російські цінності одеського мера](#)” (2018) та інформація про [Paradise Papers](#);
18. Матеріал “[Ахметов та Янукович: одна офшорка на двох](#)”, 2019;
19. Документальний фільм “[Зірвати банк](#)”, 2020;
20. Стаття “[Викриті. Гучні журналістські розслідування, які змінили життя України](#)”, 2020;
21. Стаття “[5 найгучніших журналістських розслідувань України](#)”, 2020;
22. Матеріали “[FinCEN зацікавили компанії, пов'язані з Петром Порошенком*](#)” та “[Цвіль на стінах і травмовані робітники: чим обернулась спроба Коломойського вести бізнес у США](#)” (2020), інформація про [FinCEN Files](#);
23. Документальний фільм “[Офшор 95](#)” (2021), інформація про [Pandora Papers](#);
24. Матеріал “[SuisseSecrets: українські посадовці та бізнесмени у новому витоку документів](#)”, 2022;
25. Матеріал “[«Гаманці» Путіна](#)”, 2022.

26. Художній фільм “Тисяча разів на добраніч”

27. <https://www.youtube.com/watch?v=tvJwv-6oNOQ> - терпи, зайчику, тепер все буде добре – Hromadske

28. <https://www.youtube.com/watch?v=Brd83vResQA> - звільнений Куп’янськ

29. <https://www.youtube.com/watch?v=Vc0n1r6TJyU> - Звільнене Щастя - hromadske 2014-ий рік

30. <https://www.youtube.com/watch?v=PtCMRH9QmOk> - Бахмут з омегою